

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2017

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ 2017

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Για τον «εναλλακτικό τουρισμό»

Μια μαθητεία στο «ταξιδεύειν» σημαίνει τη δυνατότητα να διπλασιάζεις τον κόσμο

Διευρύνονται συνεχώς οι μορφές του τουρισμού που έχουν εδραιωθεί στη χώρα μας. Διεργασίες αναδιάρθρωσης και εξειδίκευσης των προσφερομένων υπηρεσιών ωθούν σε σχήματα εκπαιδευτικού, συνεδριακού, θεραπευτικού, αθλητικού, οικολογικού και χειμερινού τουρισμού, με έμφαση συχνά σε πρωτοβουλίες αγροτουρισμού και οικοτουρισμού. Ως προς τον τελευταίο, οι επιμέρους αποχρώσεις του συναρτώνται με τον τρόπο κατανόησης των οικολογικών ιδιαιτεροτήτων συγκεκριμένων περιοχών και με το πλέγμα δυνατοτήτων ομαλής ένταξης οργανωμένων τουριστικών δραστηριοτήτων σ' αυτές.

Από μια άποψη, ο οικοτουρισμός θα σήμαινε ότι οι φορείς του δημιουργούν ένα σύνολο συνθηκών «οικίας», δηλαδή οι φιλοξενούμενοι στους κόλπους μιας κοινότητας να νιώθουν σαν στο σπίτι τους, μακριά από το καθημερινό πεδίο της εργασίας και συνάμα αρκετά κοντά στην οικογενειακή θαλπωρή. Σ' αυτό το πλαίσιο η κοινότητα ορίζει κανόνες συλλογικής λειτουργίας, προστατεύοντας ταυτόχρονα τα δικαιώματα του ανθρώπου-πολίτη. Για παράδειγμα, ως δικαίωμα υπολογίζεται η προστασία από την ηχορύπανση, από την κακογουστιά και ό,τι προσβάλλει την καλλιτεχνική ευαισθησία, για να μην αναφερθώ σε μορφές αναψυχής και διασκέδασης, που τυποποιούν τη χαμηλότερη βαθμίδα αισθητικής συγκίνησης και προσφέρονται ως προϊόντα αθρόας κατανάλωσης.

Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θα μπορούσε να ξεπερνά τα γνωρίσματα μιας εφήμερης εκτόνωσης. Για παράδειγμα, ένα ταξίδι στη φύση θα μπορούσε να περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως το καγιάκ, το ράφτινγκ, την πεζοπορία σε μονοπάτια, την ιππασία, την ορεινή ποδηλασία, το αλεξίπτωτο πλανάρισμα, την εξερεύνηση σπηλαίων, το ορειβατικό σκι, τις χιονοδρομίες πίστας, τη χιονοσανίδα, την ορεινή οικολογική κατασκήνωση, τον πολιτισμικό τουρισμό κ.ά. Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θέτει κυρίως, από την αρχή και με αβίαστο τρόπο, το σύνολο των σχέσεων ανάμεσα στον εργάσιμο και τον υπό διάθεση χρόνο, που συνήθως επιπόλαια ονομάζεται και «ελεύθερος». Και αυτό, γιατί είναι αντιληπτή η πολυσχιδής σήμερα εκμετάλλευση του «ελεύθερου χρόνου» στους κόλπους μιας «μαζικής κουλτούρας» που εμπορευματοποιεί τα πάντα. Ο εναλλακτικός τουρισμός, αντίθετα, συνδέεται με τα στοιχεία μιας νέας ευαισθησίας, τα οποία συνάγονται από νέες μορφές συλλογικότητας μέσα σε «στέκια» αναψυχής, που θα τείνουν να καταστούν εστίες πολιτικής και πολιτισμικής παιδείας. Είναι προφανές ότι μια τέτοια νοοτροπία προϋποθέτει, ευρύτερα, την απόρριψη των καταναλωτικών προτύπων.

Μια μαθητεία στο «ταξιδεύειν» σημαίνει τη δυνατότητα να διπλασιάζεις τον κόσμο: πέρα απ' αυτόν που σε καθηλώνει στις ανάγκες και τους καταναγκασμούς του επιούσιου, διανοίγεται ένας δεύτερος, που μπορεί να φέρει και τη σφραγίδα σου. Μια παρόμοια στάση καταγράφεται με ευστοχία στον *Μικρό Ναυτίλο* του Οδυσσέα Ελύτη: «Γίνομαι άνεμος για τον χαρταετό και χαρταετός για τον άνεμο, ακόμη κι όταν ουρανός δεν υπάρχει...».

Διασκευή άρθρου του Παναγιώτη Νούτσου (από τον ημερήσιο τύπο, 2001)

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2017**

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80-90 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Με βάση το κείμενο που σας δόθηκε, να αντιστοιχίσετε τις προτάσεις της **A** στήλης με τις φράσεις που νοηματικά τις συμπληρώνουν από τη στήλη **B**:

	A	B
1.	Μια μαθητεία στο «ταξιδεύειν» σημαίνει	α. την εκμετάλλευση του ελεύθερου χρόνου στο πλαίσιο της μαζικής κουλτούρας. β. την αναζήτηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού. γ. τη συμμετοχή αποκλειστικά σε προγράμματα εκπαιδευτικού τουρισμού.
2.	Οι επιμέρους αποχρώσεις του οικότουρισμού συναρτώνται με	α. τη διατήρηση του οικοσυστήματος από μέρους της τοπικής κοινότητας. β. την ικανοποίηση της ανάγκης για εκτόνωση από την πίεση της εργασίας. γ. τις ποικίλες δραστηριότητες που μπορεί ο τουρίστας να απολαύσει στη φύση.
3.	Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θέτει σε νέα βάση τη σχέση ανάμεσα στον εργάσιμο και τον ελεύθερο χρόνο, γιατί	α. διευρύνει τα όρια του ελεύθερου χρόνου σε βάρος του εργάσιμου. β. εμπλουτίζει τον ελεύθερο χρόνο με ποικιλία δραστηριοτήτων στη φύση. γ. επαναπροσδιορίζει το ζήτημα της εκμετάλλευσης και εμπορευματοποίησης του χρόνου.
4.	Ο εναλλακτικός τουρισμός διαμορφώνει	α. νέες μορφές μαζικής συμμετοχής. β. καταναλωτικά πρότυπα ζωής. γ. τρόπους εφήμερης διασκέδασης και εκτόνωσης.
5.	Ως δικαίωμα του ανθρώπου-πολίτη, μέλους μιας κοινότητας, υπολογίζεται	α. η διαμόρφωση προτύπων που αποτρέπουν την αισθητική καλλιέργεια. β. η δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για τη βίωση αισθητικής συγκίνησης. γ. η δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την απόλαυση προϊόντων μαζικής

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2017**

		κατανάλωσης.
--	--	--------------

Μονάδες 10

B2. α) Να γράψετε δύο τρόπους ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου του κειμένου «**Η δημιουργική αξιοποίηση...προτύπων**» (μονάδες 2) και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο (μονάδες 4).

Μονάδες 6

β) i. Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου ποιον τρόπο πειθούς χρησιμοποιεί ο συγγραφέας, αναφερόμενος στο απόσπασμα από τον *Μικρό Ναυτίλο* του Οδυσσέα Ελύτη; (μονάδα 1)

ii. Τι πετυχαίνει ο συγγραφέας χρησιμοποιώντας αυτόν τον τρόπο πειθούς; (μονάδες 2)

Μονάδες 3

B3. α) Να ξαναγράψετε τις ακόλουθες προτάσεις, αντικαθιστώντας καθένα από τους υπογραμμισμένους τύπους με ένα συνώνυμό τους:

i. Διευρύνονται συνεχώς οι μορφές του τουρισμού που έχουν εδραιωθεί στη χώρα μας.

ii. Ως προς τον τελευταίο, οι επιμέρους αποχρώσεις του συναρτώνται με τον τρόπο κατανόησης των οικολογικών ιδιαιτεροτήτων συγκεκριμένων περιοχών.

iii. Για παράδειγμα, ως δικαίωμα υπολογίζεται η προστασία από την ηχορύπανση.

iv. Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θα μπορούσε να ξεπερνά τα γνωρίσματα μιας εφήμερης εκτόνωσης.

v. Και αυτό γιατί είναι αντιληπτή η πολυσχιδής σήμερα εκμετάλλευση του «ελεύθερου χρόνου» στους κόλπους μιας «μαζικής κουλτούρας» που εμπορευματοποιεί τα πάντα.

Μονάδες 5

β) Να ξαναγράψετε τις ακόλουθες προτάσεις, αντικαθιστώντας την υπογραμμισμένη λέξη με ένα αντώνυμό της:

i. Διευρύνονται συνεχώς οι μορφές του τουρισμού που έχουν εδραιωθεί στη χώρα μας.

ii. Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θα μπορούσε να ξεπερνά τα γνωρίσματα μιας εφήμερης εκτόνωσης.

iii. Για παράδειγμα ένα ταξίδι στη φύση θα μπορούσε να περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως το καγιάκ, το ράφτινγκ.

iv. Ο εναλλακτικός τουρισμός συνδέεται με τα στοιχεία μιας νέας ευαισθησίας, τα οποία συνάγονται από νέες μορφές συλλογικότητας μέσα σε «στέκια» αναψυχής.

v. Είναι προφανές ότι μια τέτοια νοοτροπία προϋποθέτει, ευρύτερα, την απόρριψη των καταναλωτικών προτύπων.

Μονάδες 5

B4. α)

i. Τι πετυχαίνει ο συγγραφέας με τη χρήση της ενεργητικής σύνταξης στην παρακάτω πρόταση;

«**Σε αυτό το πλαίσιο η κοινότητα ορίζει κανόνες συλλογικής λειτουργίας**» (μονάδες 2)

ii. Να ξαναγράψετε την πρόταση μετατρέποντας τη σύνταξη σε παθητική. (μονάδες 2)

Μονάδες 4

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2017

β) Να γράψετε δύο (2) παραδείγματα ποιητικής λειτουργίας της γλώσσας μέσα από το κείμενο.

Μονάδες 2

Γ1. Σε ομιλία σας στο πλαίσιο συζήτησης, η οποία οργανώνεται στη σχολική κοινότητα, παρουσιάζετε τις απόψεις σας για τα παρακάτω θέματα:

α) τι προσφέρει το «ταξιδεύειν» σε έναν άνθρωπο της ηλικίας σας;

και

β) ποια μορφή τουρισμού (μαζικού/συμβατικού ή εναλλακτικού) θα επιλέγατε και γιατί;

Το κείμενό σας θα έχει έκταση 500-600 λέξεις.

Μονάδες 40

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Το κείμενο αναφέρεται στην προσφορά του εναλλακτικού τουρισμού. Αρχικά, ο αρθρογράφος παρουσιάζοντας τις μορφές εναλλακτικού τουρισμού που συνεχώς διευρύνονται στην Ελλάδα, επικεντρώνεται στον οικοτουρισμό επισημαίνοντας πως αφορά την κατανόηση του φυσικού χώρου και τις δραστηριότητες που μπορεί να απολαύσει ο τουρίστας μέσα σε αυτόν. Στη συνέχεια, ορίζει ως δικαίωμα του πολίτη τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και τη βίωση αισθητικής απόλαυσης μέσω νέων μορφών μαζικής συμμετοχής στη φύση που προσφέρει ο εναλλακτικός τουρισμός, μακριά από καταναλωτικά πρότυπα. Τέλος, καταλήγει ότι τα ταξίδια δίνουν τη δυνατότητα επέκτασης του κόσμου μας.

B1.

1. β
2. γ
3. γ
4. α
5. β

B2. α) Ένας τρόπος ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου του κειμένου είναι με παραδείγματα, καθώς παρουσιάζονται οι δραστηριότητες που περιλαμβάνει ένα ταξίδι στη φύση (καγιάκ, ράφτινγκ, πεζοπορία, ιππασία, ορεινή ποδηλασία κτλ.). Ένας δεύτερος τρόπος ανάπτυξης της παραγράφου είναι με σύγκριση-αντίθεση ανάμεσα στη μαζική κουλτούρα, που εμπορευματοποιεί στην εκμετάλλευση του ελεύθερου χρόνου, και τον εναλλακτικό τουρισμό με τις νέες μορφές μαζικής συμμετοχής που προσφέρει.

β) *ι.* Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ως τρόπος πειθούς την επίκληση στην αυθεντία, αναφερόμενος στο απόσπασμα από τον *Μικρό Ναυτίλο* του Οδυσσέα Ελύτη.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2017

ii. Με αυτόν τον τρόπο πειθούς ο αρθρογράφος ενισχύει το επιχείρημά του ότι τα ταξίδια δίνουν τη δυνατότητα διεύρυνσης των οριζόντων του ατόμου, χρησιμοποιώντας τα λεγόμενα μιας αυθεντίας, προσδίδοντας έτσι κύρος και αξιοπιστία στις θέσεις του.

B3. α)

- i. Διευρύνονται συνεχώς οι μορφές του τουρισμού που έχουν παγιωθεί στη χώρα μας.
- ii. Ως προς τον τελευταίο, οι επιμέρους αποχρώσεις του συνδέονται με τον τρόπο κατανόησης των οικολογικών ιδιαιτεροτήτων συγκεκριμένων περιοχών.
- iii. Για παράδειγμα, ως δικαίωμα λογαριάζεται η προστασία από την ηχορύπανση.
- iv. Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θα μπορούσε να υπερβαίνει τα γνωρίσματα μιας εφήμερης εκτόνωσης.
- v. Και αυτό γιατί είναι αντιληπτή η πολύπλευρη σήμερα εκμετάλλευση του «ελεύθερου χρόνου» στους κόλπους μιας «μαζικής κουλτούρας» που εμπορευματοποιεί τα πάντα.

β)

- i. Περιορίζονται συνεχώς οι μορφές του τουρισμού που έχουν εδραιωθεί στη χώρα μας.
- ii. Η δημιουργική αξιοποίηση ενός ταξιδιού θα μπορούσε να ξεπερνά τα γνωρίσματα μιας μόνιμης εκτόνωσης.
- iii. Για παράδειγμα ένα ταξίδι στη φύση θα μπορούσε να αποκλείει δραστηριότητες όπως το καγιάκ, το ράφτινγκ.
- iv. Ο εναλλακτικός τουρισμός συνδέεται με τα στοιχεία μιας νέας ευαισθησίας, τα οποία συνάγονται από νέες μορφές ατομικότητας μέσα σε «στέκια» αναψυχής.
- v. Είναι προφανές ότι μια τέτοια νοοτροπία προϋποθέτει, ευρύτερα, την αποδοχή των καταναλωτικών προτύπων.

B4. α)

i. Με τη χρήση της ενεργητικής σύνταξης ο συγγραφέας τονίζει το υποκείμενο της ενέργειας δίνοντας στο κείμενο πιο οικείο και φιλικό ύφος.

ii. Μετατροπή σε παθητική σύνταξη:

«Σε αυτό το πλαίσιο κανόνες συλλογικής λειτουργίας ορίζονται από την κοινότητα.»

β) «φιλοξενούμενοι στους κόλπους μιας κοινότητας»

«δυνατότητα να διπλασιάσεις τον κόσμο»

Γ1. Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία

Χρειάζεται προσφώνηση, αποφώνηση, προφορικό ύφος (χρήση α' και β' ρηματικού προσώπου), μικροπερίοδος λόγος, επαναλήψεις προσφωνήσεων και καίριων σημείων της ομιλίας.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2017

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Φίλες και φίλοι,

Η επιθυμία του «ταξιδεύειν» ήταν πάντα ριζωμένη στην ανθρώπινη ψυχή. Η γνωριμία με νέους τόπους και πολιτισμούς γοήτευε τον άνθρωπο και πολλές φορές αποτελούσε στόχο ζωής. Ειδικά στη σημερινή εποχή που έχουν διευκολυνθεί οι μετακινήσεις τα ταξίδια βρίσκονται στο κέντρο του ενδιαφέροντος όλων των ηλικιών και των κοινωνικών τάξεων. Περισσότερο όμως για εμάς τους νέους η προσφορά τους είναι σημαντική.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Ζητούμενο α': τι προσφέρει το «ταξιδεύειν» σε έναν άνθρωπο της ηλικίας μας;

- Πλαταίνει ο πνευματικός ορίζοντας των ανθρώπων με την ανταλλαγή απόψεων και τη γνωριμία του πολιτισμού άλλων χωρών. Έτσι, αποκτούν γνώση και κοσμοπολίτικη συνείδηση.
- Τα άτομα με τα ταξίδια ξεφεύγουν από τη ρουτίνα της καθημερινότητας και αναζωογονούνται ψυχικά. Η αλλαγή παραστάσεων, η απόλαυση της φυσικής ομορφιάς και η γνωριμία με τα αξιοθέατα των άλλων χωρών βγάζουν το άτομο από το άγχος της καθημερινότητας, την πλήξη, την ανία, τη μονοτονία και την εσωστρέφεια, συντελώντας στην ψυχική του ισορροπία.
- Προάγεται η επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων που προέρχονται από διαφορετικές περιοχές. Αυτό συντελεί στην αποβολή των προκαταλήψεων, του ακραίου εθνικισμού και του ρατσισμού.
- Ικανοποιείται η έμφυτη περιέργεια του ανθρώπου για εξερεύνηση και αποκτώνται νέα βιώματα και εμπειρίες από την επίσκεψη σε νέους τόπους και περιοχές.

Ζητούμενο β': ποια μορφή τουρισμού (μαζικού/ συμβατικού ή εναλλακτικού) θα επιλέγατε και γιατί;

Αναμφισβήτητα, τα οφέλη του τουρισμού είναι μεγάλα. Όμως όλες οι μορφές του δεν είναι κατάλληλες για να τα προσφέρουν. Ανάμεσα στις δύο μεγάλες κατηγορίες τουρισμού, μαζικός και εναλλακτικός, ο δεύτερος είναι εκείνος που θα καταφέρει να επιτύχει όλα τα παραπάνω και αυτό γιατί:

- Ο μαζικός τουρισμός συνδέεται με την εμπορευματοποίηση και τα καταναλωτικά πρότυπα, ως εκτόνωση από την πίεση της εργασίας και της καθημερινότητας συνδεδεμένος με την ξέφρενη διασκέδαση και όχι την ψυχαγωγία.
- Με τον εναλλακτικό τουρισμό (αγροτουρισμό, οικοτουρισμό, αθλητικό τουρισμό, εκπαιδευτικό τουρισμό, συνεδριακό τουρισμό) ο άνθρωπος έχει την ευκαιρία να ανακτήσει τους δεσμούς του με τη φύση μέσα από δραστηριότητες στο φυσικό περιβάλλον, να γνωρίσει τις ιδιαιτερότητες κάθε

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2017

περιοχής και να ευαισθητοποιηθεί σχετικά με την αξία και τη σημασία της.

- Υπάρχει ήπια τουριστική ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον και τον πολιτισμό των περιοχών, διατηρώντας το οικοσύστημα της τοπικής κοινότητας και τις τοπικές παραδόσεις.
- Δημιουργούνται νέες μορφές μαζικής συμμετοχής, αναπτύσσονται υγιείς ανθρώπινες σχέσεις, ενώ καλλιεργείται η αισθητική του ατόμου και η καλλιτεχνική του ευαισθησία.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Φίλες και φίλοι, όπως έγινε αντιληπτό ο τουρισμός αναμφισβήτητα προσφέρει πολλά στο άτομο. Το ίδιο αναμφισβήτητο, όμως, είναι και το γεγονός ότι είναι εύκολη η εκτροπή του σε είδος μαζικής κατανάλωσης, ειδικά στη σημερινή εποχή που τα καταναλωτικά πρότυπα και η μαζική κουλτούρα έχουν εμπορευματοποιήσει τα πάντα, ακόμα και τον ελεύθερο χρόνο. Είναι στο χέρι μας να συνειδητοποιήσουμε τις επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού που αλλοιώνουν το περιεχόμενό του και να αναζητήσουμε εναλλακτικές μορφές του που θα οδηγήσουν σε ανάταση της ψυχής μας.

Σας ευχαριστώ

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ
«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΚΑΙ «ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ
www.floropoulos.gr